

DIENOS ŽINIOS

Nr. 85

Glasenbach, 1947 m. gegužės mėn. 24 d.

ANTRASIS AKTAS IRANO DRAMOJE

Irano provincijoje Azeibaidžane didėja partizanų veikla. Tam tikrose šio krašto srityse prarasti vyriausybės kontrole neimanoma. Pasirodo, kad prieš savaitę įsakytas hermetiškas Irano - sovietų sienos uždarymas yra nepekenkamas. Užsienio stebėtojai tvirtina, kad šis kraštas greitai laiku pasidarys naujų neramumų židiniu. Spejama, kad sukilėliai pradės didesnio masto karinius veiksmus.

JAV DEŠIMTMETIO PLANAS PASAULIUI

H. Stassen grįžęs iš Europos inspekcinės kelionės, sudarė naują dešimtmečio planą pasaulio pagalbos reikalui. Šiam planui suteikiama daug reikšmės, kadangi Stassen, greičiausiai, po vieno metų taps Amerikos prezidentu.

Stassen reikalauja, kad JAV dešimtą visos savo prekių ir maisto produkcijos procentą 10-ties metų laikotarpyje skirtų pasaulio reikálams. Tuo patarnautų pasaulio labdarai, taikai ir laisvei garantuoti. Šis planas JAV turėtų prarasti glaudžiam kontaktą su JTO.

Tarp kitko Stassen pabrėžė būtinumą kuo greičiau atstatyti Ruhro kraštą ir vengti įmonių suvalstybinimo. Jei ir nebūtų sudaryta taikos sutartis su Vokietija, planas reikiu prarasti. JAV už suteiktą pagalbą neturi tikėtis atlyginimo doleriais arba prekėmis, nes pasaulis tai negali dabartiniame stovyje išpildyti. JAV galėtų sudaryti sutartis ilgam laikui, kad tuo turėtų leisti priėjimą prie pasaulyje esančių žaliavų.

WALLACE DEMENTUOJA

Ryšys su Stassen paskelbtu planu Wallace pareiškė savo nuomonę, pažymėdamas Stassen, kaip daugiausiai pasisekimo turintį respublikonų kandidatą į JAV prezidentus. Wallace žodžiais, Stassen dvasiniai stovi arti jo. Bet Stasseno planą jis griežčiausiai įskritikavo. Planas priverstus prie pasaulio suskilimo ir karo su sov. sąjunga,

SOVIETAI BAIKOTUOJA BERLYNO MAGISTRATĄ

Tarp sovietų okupacinių organų ir Berlyno magistrato įtempimas vis didėja. Iki šiol buvusiam burmistrui Ostrowski pareikštas nepasitikejimas, kadangi jis pradėjo vykdyti komunistinės SED partijos direktyvas, todėl krikščioniškos demokratės ir socialdemokratės surengė naujus rinkimus, prieš okupacinių organų norą. Burmistru išrinkta socialistė Schröder. Sovietai nepripažįsta šių rinkimų ištatymiskai galiojančiais, nutraukė ryšius su magistratu. Miesto valdžios veikimas yra tuo labai apsunkintas.

KOMUNISTŲ PASISEKIMAI KINIJOJE

Kaip jau pranešta, komunistų daliniai šiaurės Kinijoje pradėjo didžiulę ofenzivą. Provincijos sostinės miestas Tsang-Taun iš visu pušių komunistų pajėgų apsuptas. Dvi divizijos ir du kiniečių vyriausybės pulkai, kurie buvo apginkluoti amerikiečių ginklais, komunistų praradimu - beįgiami sunaikinti.

- 2 -

KARO PRIEVOLE ANGLIJON

Britų žem. rumai trečiame posėdyje priėmė vieną metų karinės prievoles įstatymą. Politiniuose sluoksniuose manoma, kad gydimosi ministeris Alexander atsistatydins, nes jo 18 mėnesių karo tarnybos įstatymas buvo atmetas.

UKRAINIEČIŲ DIVIZIJOS LIKIMAS

Britų organai Italijoje pradėjo 8.000 vyrų ukrainiečių divizijos išvežimą iš Rimini stovyklos Vokietijon. Iš ten, nepatvirtinto - mis žiniomis, jie bus išvežami darbams Anglijon. Sovietų sąjunga iteikė protestą ir reikalauja vokiečių wehrmahto remuose sudarytą diviziją perduoti jiems.

Ukrainiečių divizijos kariai paraiskė, jie Vokietijos pusėje kovojo dėl to, kad Vokietija pažadėjo atstatyti nepriklausomą Ukrainą. Visa laiką jie kovojo Ukrainos fronte. Prieš karo pabaigą atsidūrė Kroatijoje. Iš ten jie pasitraukė Italijon tikslu pasiduoti vakarų sąjungininkams. Kadangi jie visi pasisakė, kad kilę iš buv. Lenkijos Ukrainos dalies, todėl jų negalima pripažinti raudonosios armijos dezertyrais ir perduoti sovietams.

ZYDAI PRIEŠ PALESTINOS PADALINIMĄ

Zydų kongresas priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama sudaryti nedaloma Palestinos žydų valstybę. Šia rezoliucija jie perdavė JTO saugumo tarybos Palestinos komisijai.

ISARDYTOS SEIMOS

Londono radio dementavo Maskvos ir Vienos radio pranešimus, kad anglų organai, repatrijuodami sovietų karo belaisvius iš Italijos, atskyrė jų žmonas bei kitus šeimos narius.

Iš tikrųjų yra, kad paminėtos šeimos atsisakė grįžti į sovietų sąjungą.

DRAMATINĖ GELBEJIMO AKCIJA

Vienas amerikiečių transportinis lėktuvas nusileido į komunistų apsuptą Kinijos miestą Tsan - Tsung ir paėmė aštuonis amerikiečių ir anglų konsulato valdininkus.

ITIKINANTIS BADO EKSPERIMENTAS

Minessota universiteto (JAV) fiziologų pranešimu 32 šio universiteto studentai, savanoriškai gyveno šešis mėnesius europiečių bado norma. Per tą laiką jie nustojo vidutiniškai 37 svarų, maždaug 24%, savo svorio. Studentai maitinosi grūdų produktais, bulvėmis, kopustais, ir svogūnais. Jie pasijuto blogoje nuotaikoje, pradėjoalti ir susirgo mažakraujyste.

PASAULIO VALDYTOJAS

Amerikiečių laikraštis "Time and Tide" idėjo paveikslą, kuriame matosi bado demonstracijos Vienoje ir nereikalingų bulvių sunaikinimas Amerikoje. Apacioje buvo parašyta: "Ar JAV tinkamos valdyti pasaulį?"

-Belgu Raudonojo Kryžiaus prezidentas atsisakė nuo komunistų atstovo vietos.

-Ženevos konferencijoje vėl nepasisekė išrinkti Triesto gubernatoriaus.

-Japonija paprašė sutikimo sudaryti 100.000 vyrų kariuomenę.

-Anglijos visuomenė sveikina darbiečių partijos manifestą, kuriame išreiškiamos antisovietinės tendencijos.

--- ... ---

- 3 -

PASIKALBĖJIMAS SU DR. K. GRINIUMI

Tramtiniai ir Lietuvos likimas. Kokia būtų Tanstos nuomonė apie likusiųosius ištremimus lietuvius?

- Ju yra virš 70.000. Apie 20 gimnazijų, apie 10 progimnazijų, pora tukstančių studentų. Taip, kad net jaunuomenė apie 50-ciai metų bus patriotiniai paruošta, o tas laikotarpis, atrodo, bus pakankamas grįžti į nepriklausomą tėvynę.

Rusai daug ištremė ir ištremė, bet visų neisvež. Net žydų Babilonijos vergijoje Nabuchodonozoras ir tai nepajėgė visų išvežti. Rusai nuo seniau bandė Lietuvą kolonizuoti, bet vis nepasiekė laukto rezultato. Nepaisant visokių priemonių, nepaisant, kad nuo Petro didžiojo laikų rusai jau turėjo savo igules Lietuvoje, surusinti Lietuvos nepasisekė, taigi istorija pridūda mums grąsos, kad nepasiseks ir dabar. Kas rusus - bolševikus išbando praktikoje, ju nebėnori. Tik teoretikai apie juos svaioja. Bulgariai, rumunai net vokiečiai - išgydyti nuo komunizmo.

- Ka Tansta manote apie Kat. Bažnyčios vaidmenį toje lietuvių tautos misijoje?

- Kan. Prapoleinis savo knygoje apie lenkų apstatavimą Lietuvoje kritiškai vertina dvasiškijos kaikiuos praėties reiškinis.

Dabar Europoje yra apie 200 su viršum atbėgusių lietuvių kunigu. Ju tarpe yra labai didelių veikėjų, daugelis sugeba palaikyti, rysi ir su kitomis grupėmis gerai būtų, plačiau ta kryptimi pasinėsti.

Bažnyčios, religijos vaidmenį dorovės palaikyme, vertinu. Jei būtų klausta, ar galima bedieviui pasidaryti katalikų, es pasakysiu - galima, bet katalikybės reikia permainu, ypač praplečiant sekmingumą k o v o s prieš bolševikus.

- Ka Tansta dabar asmeniškai planuojate?

- Kiek galėsiu, sueisiu kontaktą su lietuviškomis kolonijomis. Paskiau - tvarkysiu savo atsiminimus. Vienas tomas 1994 - 1900 metų laikotarpio, parengtas spaudai ir paliktas Europoje. Juodrastyje yra tolimesnis laikotarpis 1901-1926 m. Toliau ruošiu lotynų - lietuvių - vokiečių - anglų žodyną (mediciniskų terminų).

Savo pasikalbėjime dr. K. Grinius baigė duodamas viltį, kad ateityje panašiais pasikalbėjimais turėsime progos dar daugiau klausimų spaudoje iskelti.

Dr. J. Prunskis "Draugas" N. 71

PAKELIUI Į ANGLIJĄ

Lygiai po dviejų metų, kapituliavus "nenugalimai" Reicho armijai, prasidėjo, kaip išsireiškė p. J. Cicėnas, "invazija į Angliją". Be patrankų ir šautuvų, tik 70 kg. bagažu ginkluoti (o daugelis žymiai mažiau svėriantių turtelių) vyrai iš anglų zonos pačių britų laivais "forsuoja griovį", už kurio tikisi rasti geresnės gyvenimo sąlygas ir laisvą pilniausia prasme.

Pėtekės į ėmimo komisijos kambarį, būni labai maloniai paklausiamas, kokios profesijos žmogus esi. Gali būti baigęs aukštuosius mokslus, gali turėti bet kurį kitą "baltąją" profesiją, tokiu pat malonių balsu komisijos narys paklaus: "Ka moki dirbti". Atseit, ar moki verpti, austi, geležį lankstyti, arklius kinkyti? Nepadės jokie diplomai jei šių darbų nemoki. Net inžinierius "turės darbe įrodyti savo sugebėjimus". Ir tik po to bus šnekama apie jo diplomo pripažinimą. "Unlearned", konstatuoja komisija, ir DP artimųjų ratelyje iki šiol vadintas ponu referentu, ponu kapitonu ar kitaip, turi supakuoti savo profesiją į prisiminimų skara ir, sunkiai dirbdamas, laukti tos laimingos dienos, kada bus galima grįžti į laisvą tėvynę.

Įpratimas, ar jau priginimas? Nesame sventieji, po stikliuką retkarčiais neatsisėkome. Po stikliuką niekas ir negina. Bet kai pradeda po litruką, reikalai yra liudnesni. Wentorfo percin. stovykloje du vyrukai už girtaviną buvo prašalinti ir dar nežinia, ar jiems pasiseks grįžti į "kilimo" stovyklas. Vadinas, vaizdas visai priešingas (žūr. 4-me pusl.)

(atkelta iš psl.3)

- 4 -

tam,kaš vyko Lietuvoje mokiskujų mobilizacijų metu,kada viesai buvo skelbiama,kad "savanoriškai atvykę gaus pakankamai rūkalų ir degtinės".Tiesa,rūkalų ir eis duoda,bet vietoj degtinės - duoda šokolado.Taciau mūsų DP pasidarė tokie isradingi,jog pasigeria ir nuo šokolado...Nezinomais keliais velnio lašelėiai vejasi bėganti DP ir nenoromis kyla klausimas,kas tai: ipratimas ar jau prigimimas? O juk laikas,labai laikas tausoti savo jėgas.

Atsarga gėdos nedaro...Kai raudonajam terorui artėjant prie mūsų tėvynės mūsų akys pradėjo iškoti takelio,vedencio demokratiją armijų ir nesamo išlaisvinimo link,ne vienas iš mūsų negalvojome,kad po tam tikro laiko mes turėsime išvietinimo prievartą,nes gi mums savaime buvo per daug aišku,kad raudonasis draugas yra pati didžiausia prievarta.Todėl ir dabar pasigirsta balsu(su jūmoro gaidėle),kad samanoriškai i Anglija nesa ko važiuoti,nes po tam tikro laiko vėl gali tecti irodinėti,kad iš Europos kontinento buvai prievarta "iškontinentintas"...Si karta,deja,sitoji atsargumo teorija pasakėjų beveik neturi... Tai ryšku is to,kad britų darbo ministerijos komisijos durų vyksta ne tik didžiausios grūntynės dėl pirmumo,o kartu ir savotiška jėgos ir vikrumo selkėja;atseit,kas stipresnis,tas per kitų galvas pirmiau patenka i komisijos kambari.Tas grūdimasis kartu yra puikus atsakymas visiems tiems,kurie ant DP galvų su kitais kaltinimais buvo užkrovo ir tinginio varda.

Ar atleikysime?...Ak,vyksta i krastą,kurio nepažistam,kuris ir mūsų nepažįsta.Kokiais pasirodysime,tokieis ir busime laikomi.Bet gi ateina žinių,kurios porins,kad mes ten esame laukiami.Nesisypsokite: anglių moterys laukia baltų! Tai yra tiesa.Tiesa,visumoje anglės nepažįsime grožiu,vargu ar mūsų vyrus suzaves riebiai dažytas veidas ir ugnimi tviska nagei,bet... Pateksime i naujas sąlygas ir dabar mes net negalime spelioti,kokias galimybes tos naujos sąlygos pasiulys. Jei ne moterys,tei tos galimybės gali sugundyti mūsų vyrus(eventualiai ir mergaites) ir nubirs procentas gerų sūnų nuo ir taip nykstancios tautos.Todėl prieš išlipdami i Anglijos krantą,o kurie jau išlipo,skaitydami šiuos žodžius pasisaukime nuoširdžiai pakartoti V a i ž g a n t o ž o d ž i u s : " E s u L i e t u v o s p i l i e t i s i r j a i , L i e t u v e i , o n e k a m k i t a m t e n o r i u l a i m ė s i r g ė r y b ė s . A š m y l ė j a u i r m y l i u L i e t u v a , n ė s t ė i m a n o t ė v y n ė , m a n o g y v y b ė , m a n o d ž i a u g s m ė s i r p a s i d i d ž i a v i m a s . A š g ė r i b i a u i r g ė r b i u j o s v a r d a , k u r i s m a u g ė j a i b r a u k i a i š ž e m ė l a p i ū , i š s n ė k a m o s i o s k a l b o s , i š v a i s t y b i n i ū d o k u m e n t ū . "

Pakartoja pasisžadėkime nenuklysti sunkeliais,nesuklupti duobėse, o iskelta galva žygiuoti tol,kol mūsų tėvynė,atsikrėčiusi pavergėjų, to paties Vaižganto žodžiais: " ... žioptals gimtojo kvapo ir susuks: - Tebesu gyva! O ta jos sūkuma mes turime sutikti ir tyromis širdimis ir netušėiomis rankomis.Kita karta jau is Anglijos.

J. Biržys (Mūsų Kelias"Nr.20.47)

INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE ANGLIJĄ

Vokietijoje britų darbo ministerijos atstovai atsakinėjo i gyventojų paklausimus.Paaiškėjo: Anglijoje teks gyventi stovyklose tautinėmis grupėmis.Stovyklos personalo sudarys tos pačios tautybės asmenys,iskyrus direktorių,pavaduotoją ir išdininką,kurie bus anglai.Nenorintieji gyventi stovyklose,susiradę kitus butus,gales juose apsigyventi.Gyvenantieji stovyklose turės valgyti is vieno katilo ir už maista,buta ir aptarnavima turės mokėti po 30 sil.i savaite.Dviems asmenims bus duodamas vienas kambarėlis,bet seimos(gausesnės)gausiančios daugiau kambarių.Po metu visi galėsia laisvai pasipasirinkti darbą.I užsienius išvykti i Anglijos busia net lengviau kaip is Vokietijos.Darbo sutartis išvykimo nesutrugdysianti.Ar gales išvykusieji atsiimti artimuosius is kitų zonų,tuo tarpu nežinoma."Mes esame isitinkine,kad Anglija jums labai patiks!",optimistiškai pareiškė vienas is atstovų,baigdamas atsakymus i paklausimus.("Mūsų Kelias Nr.20)

Dienraštis leidžia Spaudos Darbuotojų Kolektyvas.Ats.red.J.Prakapas.